

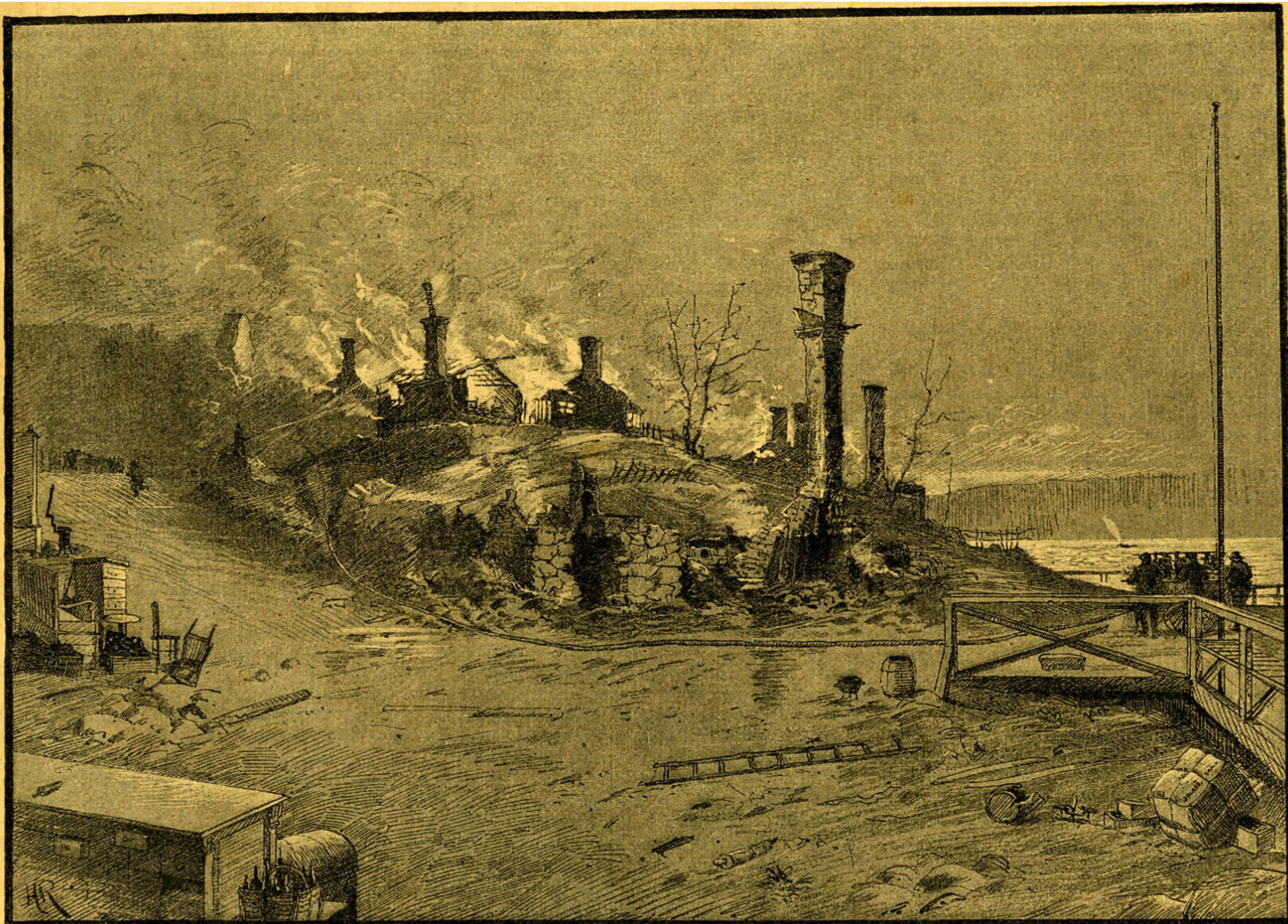

Bild nr
2673

Tid
1890

Kategori / Plats
Blandat

Motiv
Den stora branden på Dalarö 1890.

Bildbeskrivning

Den 30 september 1890 ödelades 27 byggnader mellan Hotellbryggan och Fiskarhamnen på Dalarö. Det blåste en hård, orkanliknande, sydvästlig vind och elden som startade i vindsvåningen på Hultmans hotell spred sig snabbt. Man kämpade hårt och lyckades rädda såväl klockstapeln som kyrkan från att ödeläggas.

Originalteckning är gjord av Henrik Reuterdaahl (1870-1925) för Svenska Familjejournalen / Svea nr. 42 från den 18 oktober 1890.

Teckningen visar Odinsvägen och brandområdet ned mot Tullbryggan, i förgrunden syns möbler och en delar av inredningen från Hultmans hotell.

OBS två sidor.

Se även månadens bild maj 2011.

Bildanalysen omfattar 3 sidor.

Bild nr
2672-73

Tid
1890

Kategori / Plats
Blandat

Motiv
Den stora branden på Dalarö 1890.

Bildbeskrivning

Vy över brandstället sett från Tullbacken. I bakgrunden skymtar den stora villan Nordamerika.

Tidningscitat Svenska Familjejournalen / Svea nr. 42 från 18 oktober 1890:

Föga kunde vi då ana, att platsen inom kort skulle tilldraga sig en så sorglig uppmärksamhet som nu skett, då tisdagen den 30 sisl. September en god del af byggnaderna på de för stockholmarna så kära sommarstället blefvo lågornas rof. Den dagen rasade en häftig storm, hvilket gjorde det ytterst sannolikt att en våldeld icke skulle kunna begränsas inom måttligt omfång. Då underrättelsen om branden nådde Stockholm, vågade man icke heller hysa stora förhoppningar att något skulle kunna räddas, hvarför det är så mycket berömvärdare att olyckan kunde inskränkas till endast ett tiotal byggnader. Emellertid beordrade vi genast efter erhållen underrättelse om eldens utbrott en tecknare till platsen och kunde således här erbjuda våra läsare ett par bilder, från olika sidor tagna, af olycksstället, så väl under som efter eldsvådan.

Den bild som visar oss lågorna ännu i full fart med sitt förstörelseverk, är tagna i närheten av ångbåtsbryggan. Den andra från tullbryggan.

Stor eldsvåda å Dalarö. 12 gårdar nedbrunna.

Stor eldsvåda å Dalarö.

12 gårdar nedbrunna.

I går f. m. vid 11-tiden telefonerades från Dalarö att eld utbrutit i Dalarö hotell, som inom kort var jemnadt med marken. Efter hand inlupo underrättelser att elden gripit vidare omkring sig, och den orkanlika vestsydvesten som rasade var egnad att ingifva allvarliga farhågor för det ganska tätt bebyggda lilla samhället.

När Dagens Nyheters referent, som genast utrest till platsen för den hemska eldolyckan, anlände dit hade elden, lifligt understödd af den rasande stormen, redan fullbordat sitt förstörelseverk och 12 gårdar, boningshus och magasinbyggnader, lågo redan i ruiner, bland hvilka eldtungorna ännu lekte sin hotande lek.

Elden började, som nämndt är, vid 11-tiden i hotellet, som inom få minuter stod i full låga. Ehuru hotellet ligger temligen isolerad hade snart det väldiga gnistregnet fört det härjande elementet öfver vägen och inom otroligt kort tid var hela området mellan ångbåtsbryggan och Tullbron ett enda eldhaf. Det såg i detta ögonblick således olycksbådande ut för den lilla täcka villastaden. Om den rasande vinden droge sig än så lite in mot land vore hela byn oblidligt prisgifven åt den härjande elden.

Emellertid har från alla håll manskap skyndat till för att upptaga kampen mot det härjande elementet. Män, kvinnor och barn arbetade med förtvillans kraft för att värna om hem och härd. En spruta finnes på platsen och en mindre kommer snart till hjälp från Sandemar. Från Lilla Dalarö komma äfven folk och hästar de arbetande till hjälp. Resurserna äro ej stora i förhållande till olyckans omfattning, men man lyckas ändå efter ett ihärdigt arbete att begränsa elden inom det ofvannämnda området. Gnistor hade fastnat i den gamla klockstapelns tak, som genast började brinna, och det såg hotande ut äfven för den lilla träkyrkan bredvid. Man lyckades dock släcka elden i klockstapeln och kyrkan var räddad.

Vid ½5-tiden, då, som nämndt är, vår referent anlände till platsen, syntes elden åter vilja friska upp. De arbetande vore uttröttade och ehuru de ännu med af rök och blåst blodsprängda ögon sökte göra elden makten stridig märktes det dock att arbetet blef mattare i samma mån elden åter blef hotande. Då anlände vid ½6-tiden två bogserbåtar med förstärkning. Det var försäkringsbolagen Sven och Fenix som med fem präktiga sprutor från Ludvigsberg i grefvens tid kommo de nödställda till hjälp. Brandplatsen omgafs med sprutor och först nu kunde man med skäl anse elden fullt begränsad och faran öfverstånden.

Bland de nedbrunna gårdarne, af hvilka de flesta lära vara försäkrade i Fenix och Skandia, märkas utom värdshuset, vaktmästaren Ryman, handlanden Olssons, Spegelska huset, fröknarna Östermans två hus, arbetskarlen Bengtssons hus, den lilla lotsstugan m. fl. Äfven en del af Tullbron brann upp och skulle helt säkert i sin helhet blifvit lågornas rof om man ej huggit sönder den samma, hvarigenom lågorna hejdades. Samtliga de nedbrunna husen, med undantag af ett af fröknarna Östermans, vore jemte lösöre, brandförsäkrade. Hotellet var försäkradt för 15,000 kr, och lösöret för 10,000 kr. En mängd husgeråd m. m. räddades.

DN 1 oktober
1890

I går f.m. vid 11-tiden telefonerades från Dalarö att eld utbrutit i Dalarö hotell, som inom kort var jemnadt med marken. Efterhand inlupo underrättelser att elden gripit vidare omkring sig, och den orkanlika vestsydvesten som rasade var egnad att ingifva allvarliga farhågor för det ganska tätt bebyggda lilla samhället.

När Dagens Nyheters referent, som genast utreste till platsen för den hemska eldolyckan, anlände dit hade elden, lifligt understödd af den rasande stormen, redan fullbordat sitt förstörelseverk och 12 gårdar, boningshus och magasinbyggnader, lågo redan i ruiner, bland vilka eldtungorna ännu lekte sin hotande lek.

Elden började, som nämndt är, vid 11-tiden i hotellet, som inom få minuter stod i full låga. Ehuru hotellet ligger temligen isolerad hade snart det väldiga gnistregnet för det härjade elementet öfver vägen och inom otroligt kort tid var hela området mellan ångbåtsbryggan och Tullbron ett enda eldhaf. Det såg i detta ögonblick således olycksbådande ut för den lilla täcka villastaden. Om den rasande vinden droge sig än så lite in mot land vore hela byn oblidligt prisgifven åt den härjande elden.

Emellertid har från alla håll manskap skyndat till för att upptaga kampen mot det härjande elementet. Män, kvinnor och barn arbetade med förtvillans kraft för att om hem och härd. En spruta finnes på platsen och en mindre kommer snart till hjälp från Sandemar. Från lilla Dalarö kommer äfven folk och hästar de arbetande till hjälp. Resurserna är äro ej stora i förhållande till olyckans omfattning, men man lyckas ändå efter ihärdigt arbete att begränsa inom det ofvannämnda området. Gnistor hade fastnat i den gamla klockstapelns tak, som genast började brinna, och det såg hotande ut äfven den lilla träkyrkan bredvid. Man lyckades dock släcka elden i klockstapeln och kyrkan var räddad.

Vid ½5—tiden, då, som namdt är, vår referent anlände till platsen, syntes elden åter vilja friska upp. De arbetande vore uttröttade och ehuru de ännu med rök och blåst blodsprängda ögon sökte göra elden makten stridig märktes det dock att arbetet blef mattare i samma mån elden blef hotande. Då anlände vid ½6—tiden två bogserbåtar med förstärkning. Det var försäkringsbolagen Svea och Fenix som med fem präktiga sprutor från Ludvigsberg i grefvens tid kommo de nödställda till hjälp. Brandplatsen omgafs med sprutor och först nu kunde man med skäl anse elden fullt begränsad och faran öfverstånden.

Bland det nedbrunna gårdarne, af hvilka de flesta lära vara försäkrade i Fenix och Skandia märkas utom värdshuset, vaktmästaren Ryman, handlanden Olssons, Spegelska huset, fröknarna Östermans två hus, arbetskarlen Bengtssons hus, den lilla lotsstugan m.fl. Äfven en del av Tullbron brann upp och skulle helt säkert i sin helhet blifvit lågornas rof om man ej huggit sönder den samma, hvarigenom lågorna hejdades. Samtliga de nedbrunna husen, med undantag af ett af fröknarna Östermans, vore jemte lösöre, brandförsäkrade. Hotellet var försäkradt för 15.000 kr, och lösöret för 10.000 kr. En mängd husgeråd m. m. räddades.